

Verslag studiedag Brede School 16 oktober 2009

Sessie 1: Proefprojecten Basisonderwijs

Samenstelling panel:

- Liv Colonne – Brede school Tielt
- Jean Weustenraad – Expeditie Kameleon (Maasmechelen)
- Tamara Sinia - Jouw kind groeit op in de wijk (Gent)
- Ethel Thuyn - Op naar Nieuw Gent
- Peter Vercruysse - Brede school Molenbeek

(Achtergrond: 1 project met een coördinator vanuit de school)

Doel & werkwijze:

Deze sessie focuste op enkele cruciale aspecten voor een goede bredeschoolwerking. Wat loopt goed, wat zijn krachten, moeilijkheden, valkuilen ...? Er werden een aantal staakwoorden aangereikt die deelnemers konden aangrijpen om vragen te stellen.

Aspecten die aan bod kwamen:

1. SCHOOLTEAM IN DE BOOT!

Hoe motiveer je je schoolpersoneel om zich te engageren in een bredeschoolproject?

Een Brede School verzamelt veel actoren. In eerste instantie moeten leerkrachten weten 'wie' die actoren zijn. Leerkrachten hoeven daarom niet heel veel te doen, maar kunnen in eerste instantie bijdragen door vooral informatie door te geven en hun klas open te zetten voor die verscheidene partners; dat partners welkom zijn in de school en bijgevolg gekend raken door ouders en kinderen. Leerkrachten zijn brugfiguren die dicht bij de kinderen (en de ouders) staan en zo makkelijker ingang kunnen bieden.

Als coördinator heb je niet altijd vat op het schoolinterne gebeuren. Daarom is het belangrijk via directies te werken. De eerste stap is hen warm te maken. Als directies de meerwaarde van de samenwerking zien, zullen zij er ook meer voor open staan. Via hen creëer je bijgevolg een ingang in de school. Directies moeten Brede School zien als relevant voor hun beleid en in die context hun personeel, de leerkrachten betrekken. Je moet de boodschap geven dat Brede School een manier kan zijn om hun werk beter te doen, dat het betrekken van partners en hun specifieke kernopdrachten het werk van leraren kunnen faciliteren, leerkrachten ondersteunt in hun taak. Het is belangrijk dat je als directeur merkt dat de samenwerking je eigen taak als directie ondersteunt. Dan wil je de tijd erin steken.

Maar het is ook belangrijk dat je als coördinator/bredeschoolproject leraren direct betreft. Het mag niet blijven hangen op het niveau van directie, het zijn vooral leerkrachten die het 'werk' moeten doen. Daarom is het belangrijk dat je de maatschappelijke relevantie duidt, dat het effectief iets opbrengt. Op die manier blijft Brede School geen containerbegrip.

Je moet m.a.w. ook de meerwaarde van Brede School aantonen, namelijk dat het niet los staat van wat een leerkracht wil bereiken op het einde van het jaar. Leerkrachten willen namelijk dat kinderen een hele resem zaken hebben bijgeleerd. Leerkrachten merken dan dat ze dit voor bepaalde doelen makkelijk kunnen aanvinken, maar voor die brede ontwikkeling onvoldoende tools hebben. De partners kunnen hierin een rol spelen.

Brede school moet dan ook in die termen aan leerkrachten 'uitgelegd' worden. Breed leren staat niet los van de kernopdracht van een leraar en Brede School kan hierin zeker een bijdrage leveren. Partners kunnen ook aan schoolteams duidelijk maken dat er een maatschappelijke relevantie is.

2. BREDE SCHOOL - MAATSCHAPPELIJK RELEVANT?

Moet Brede School ook iets opleveren voor anderen buiten kinderen, namelijk. ouders & de buurt?

De discussie stelt zich vooral ten aanzien van ouderbetrokkenheid.

Brede School kan een impuls bieden tot een sterkere ouderbetrokkenheid. Waar bijvoorbeeld in een school vroeger ouders vaak niet verder dan de schoolpoort kwamen, kan je nu elk moment dat je in de school rondloopt een ouder tegenkomen.

De ouderwerking van de school, maar ook van andere partners versterkt elkaar. Ouderbetrokkenheid bij andere organisaties heeft ook voordelen voor de school en omgekeerd: je kan ze makkelijker bereiken ...

Maar het gaat ook ruimer. Het gaat om veel meer dan bijvoorbeeld een uitwisseling over de verschillende hobby's van ouders. Het gaat ook om het echt leren kennen van hun leefwereld: wie zijn ze?, wat houdt hen bezig (in hun vrije tijd)? en wat willen ze voor hun kinderen?. Je gaat in gesprek met hen. Hierdoor groeit ook ruimte binnen Brede School om hen aan het woord te laten, hen te versterken, bijvoorbeeld een tentoonstelling van het eigen fotografiewerk van een bepaalde ouder over de wijk dat tevoren onbekend was voor veel mensen.

Leerkrachten leren bijvoorbeeld via een wijkwandeling ook de wijk kennen. Veel leraren wonen buiten de buurt en kennen de leefomgeving van kinderen, ouders niet.

Je moet echter ook opletten dat je hier niet te ver in gaat (cf. containerbegrip). Maatschappelijke relevantie staat heel mooi op papier, maar is moeilijk realiseerbaar in praktijk. Een mogelijke valkuil is dan ook dat projecten niet voldoende afgestemd worden op de verwachtingen van de verschillende partners. Er moet in ieder geval voldoende overleg voorzien worden, zodat niemand bedrogen uitkomt.

3. PARTNERS AANTREKKEN?

Op basis waarvan trekt de initiatiefnemer van Brede School best de partners aan?

Coördinatoren hebben soms het gevoel dat ze iets moeten verkopen, zeker wanneer er geen scherp afgetekend probleem is of wanneer dit probleem niet meteen zichtbaar is. Het is (dan) soms moeilijk om de win-winsituatie aan te tonen. Als je die gemeenschappelijke nood niet hebt of de insteek niet probleemgericht is, is het moeilijker bij de opstart partners te betrekken. Je moet (vooral bij de opstart) blijven investeren in het overleg.

Er is wel een duidelijk verschil tussen top-down en bottom-upprojecten. De laatste zijn ontstaan uit gedeelde noden en een hang naar complementariteit: bijvoorbeeld een duidelijke nood van verschillende partners rond het moeilijk kunnen bereiken van ouders waar de school dan wel een toegangskanaal kan bieden. Brede School bood impulsen om te formaliseren waar er al tendensen toe waren in de wijk. Daar heb je al al die partners rond de tafel.

Een Brede School kan energiebesparend werken: door het leggen van linken wordt dubbel werk vermeden. In de praktijk komt het voor dat voorafgaand aan het ontstaan van een project mensen constateren dat ze op verschillende vergaderingen aanwezig zijn voor dezelfde onderwerpen en dezelfde belangen. Door het starten van een bredeschoolwerking worden de verschillende activiteiten naast elkaar gelegd, worden de visies duidelijk en beter op elkaar afgestemd.

We kunnen besluiten dat meer samenwerking leidt tot meer samenwerking!